

DEBRECZENI SZEMLE

IRODALMI, SZÍNHÁZI, ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 12 korona.
Fél évre 6 „
Negyed évre 3 „
Videki előfizetők helyegköltsége egész évre 2 K.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Simonffy-utca 1/c
földszint balra. (Piac felől 3-ik ajtó.)

Hirdetések feladhatók a városi nyomdában Dózsa
György könyvelő kezéhez is.

LINOLEUM ÁRUHÁZ. LINOLEUM ÁRUHÁZ

PIAC-U. 58. sz. alá helyeztetett át

TELEFON 644.

Haas Lipót

Linoleum, viaszosvászon s
gummiárú gyári raktára.

DONOGAN ÉS SOMOSSY

DEBRECZENBEN, KISTEMPLOM-BAZÁR.

Menyasszonyi kelengye. Kész fehér-
nemű. Női divat és szőnyegáruház.

SZABOTT ÁRAK!! ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS!!

Dr. SZTANKAY ABA

gyógyszerész és a bölcsészet tu-
dora volt tanársegéd ajánlja a
nagyérdemű közönség becses fi-
gyelmébe a modern kor igényei-
nek megfelelő :-: berendezésü
:-: s felszerelt gyógyszerjét. :-:

Szt. Anna-u. és Attila tér sarok. - Gyógyszertár a „Nádor”-hoz.

Elegáns párisi kalapok

GOLDMARK

Szt.-Anna 3. sz. a. üzletében szerezhetők be.

Kérem a kirakatot megtekinteni, hol a
legújabb divatu női kalapok láthatók.

A debreczeni siketnema tanintézet épülete, hol most a fényes, évzáró ünnepélyen Domahidy Elemér főispán, az intézet legfőbb patronusa nevére 7000 koronás alapítvány rendszeresített.

Mihalovits Jenő

Kigyó-gyógyszertárát
legközelebb Piac-utca
és Széchenyi-utca
sarkon (a volt Máyer-
féle üzlet) helyiségeibe

++++ helyezi át. ++++

**Nagyobb vételek folytán legújabb divatu
gyapju szöveteket**

férfi ruhára és legfinomabb női costum
szöveteket mesés olasz árakban ajánlja

Domán és Kurz

posztó nagykereskedő. — Debreczen,
Piac-utca 49. sz. Főpostával szemben.

Maradékok féláron. ++++ Maradékok féláron.

Moskovits József uri szabó, Piac-utca 26. szám. Városi új bérház.		Moskovits József uri szabó, Piac-utca 26. szám. Városi új bérház.
	Valódi angol- szövetekből leg- elegánsabb uri ru- > hákat készít: <	

Hirdessen a Debreczeni Szemleiben!

Nem fáj a Feje másnap ha

Littke pezsgőt iszik

TÖRLEY

TALISMAN · CASINO · RÉSERVÉ

ALFÖLDI TAKAREKPÉNZTÁR DEBRECZENBEN.

Piac-utca 16. szám, saját palota.

Alaptőke 2.400.000 K. Tartalékok: 1.400.000 K. Betét-
állomány nyolcmillió korona.

Érdeklődősségekben a Pesti magyar kereskedelmi bankkal.

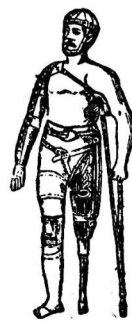
Üzletágai: Takarékbetétek, csekszámlák. Váltóleszámitolás, törlesztés és
jelzálogköcsönök. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdei megbízások, hitel-
levelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árakra. Saját ártáraktár.

Safe-deposit (magánlelték) pénztár.
Affiliált intézetei: Kábeli takarékpénztár r.-t., Nádasvári takarékpénztár
r.-t., Hajdunánási gazdasági bank r.-t., Fővárosi Várospéc.

Ifju és szép lesz Ön is, ha a

Z E N U B I J J E

eredeti keleti arccermet és szappant használja. Próbátégely 80 fillér,
Kettő-tégely K 1.60, nagy aranytégely K 2.40, szappan K 1, mosópor
K 1.50, puder (felér, rózs, és krém) á 2 K. Fleur de Roses „Zeidiye”
(3 K), egy teljesen ártatlan piros színű rózsafesték, amelyet kiválóan
használhatnak sapadt arcú nők. Előnye, hogy az arc mesterséges színt
el nem árulja. — Kapható minden gyógyszertárban, drogeria és illat-
szertárban. Sokszorosan kitüntetve. Utánzattól óva intünk. Egyedüli
előállító: Parfümerie Orientale „Zeidiye” G. Proche Breka
Bosznia. Főraktár a Török gyógyszertárban Budapest.

KEZTYÜK, KÖTSZEREK
BETEGÁPOLÁSI CIKKEK LEG-
NAGYOBB VALASZTÉKBAN:

Schön Sándor

kesztyű, kötszer- és orvosi
műszertárban

Piac-utca 26. sz. előtti barakból áthelyezett Piac-
és Csapó-utca sarkán lévő volt Kálnai-féle üzlet-
helyiségebe a BIKÁ-SZÁLLODÁVAL szemben. +++

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

TERMÉSZETES ÉGVÉNYES
SAVANYUVIZ.

„NAGY” PENSIO, DEBRECZEN, PIAC-U. 59

(Steinfeld palota). A város legszebb helyén, fővárosok mintájára legfényesebben berendezett kényelmes szo-
bakkal, gyönyörű hall, fényes, tágas ebédlő, fürdők, helyi és interurban telefon (szám 11—64.). Ebéd- és vacsora
abonnoment. Átutazásban levők részére is szobák, valamint table d' hôte szervírozás. ooooooooooooooooooooooooooooo

MÉRSÉKELT ÁRAK. KITÜNŐ KONYHA. EBÉDIDŐ 12—2 ÓRÁIG. VACSORÁIDŐ fél 8—9 ÓRÁIG.

Félévi zárlat.

(Szomorú jegyzetek.)

Ma-holnap kezd sárgulni egy levél az idő vén fáján. Egy ideig még izzón tűz rá a nyári nap heve, majd lassacskán kezd fonnyadozni, végül rohamosan siet az elmúlás felé s elhullatja azt a levelet, melyre az emberi reménység, a jobb jövődöbe való bizakodás az 1914. évszámot himezte rá.

A babonás emberiség soha sem csalódott úgy, mint ebben a szerencsének hitt évszámban. Kegyetlen mostohaanyák bánásmódja a férj első házasságából született gyermekhez, valóságos enyelgés volt ahhoz képest, amilyen gyönyörteljes kegyetlenséggel rugtuk el magunktól a szerencsétlennek minősített 1913-at.

Micsoda kéjjel ebrudaltuk ki a szerencsétlenséget nyakunkba zúdító, kelletlen esztendő, mikor a felesztendővel ezelőtt kidőlt aggastyán még ő-év utolsó napjain is ránkvicsoritotta odvas fogait és micsoda fokozott gyönyörűséggel öleltük keblünkre a kacagva sivitó csecsemőt: az 1914-et...

Ábrándos szemekkel simogattuk a tekintetünkkel legelső piros számát: Ime, itt van az ifju, akiben a mi lelkünknek gyönyörűsége telik! Aki megvált bennünket a megpróbáltatások minden fajtájától, aki főbekollintja a külpolitika háborús rémét, megláncolja a belső politizálás féktelenkedő ördögeit, kordonon belől és kívül s aki új és friss vért ömleszt közigazdasági, társadalmi és kulturális életünk petyhüdt ütőereibe...

Gyönyörű kilátások mezejét himeztük keresztül-kasul a boldog reménykedés eleven színű szálaival s kiálltunk a kis kapuba, kendőlobogtatással fogadni a mindenféle és fajta békegalambok zaját.

Hisszük holt bizonyos érkezését a boldogabb jövődönek s reménykedünk hosszú, életharcok halálthörgő csatazajától hangos hat hónapokon keresztül.

*

Háboru volt a Balkánon, — nem lesz! — haragoltuk. És Albánia nekimennék, ne menjek-féle kisdédjátékai, az újból kibontakozni kezdő török-görög konfliktus elkezdte lefelé verni a papirokat, melyeknek ideges zörgésére csak még egyet fordítottak a kinyitni egyébként sem szándékolt pénzszekrények zárján a pénzintézetek.

Rossz termés volt, — kitűnő lesz!... kiáltottuk örömmel. És előbb a fagy, később az eső, majd a se-se idők kezdtek befűtőrezní a hiu reményeknek s Isten a megmondhatója, hogy javulnak-e még valamelyest a nagyon kevésbé jobboldal terméskilátások.

Árvizek tomboltak, — de az idén hírük sem lesz! — jósoltuk. És itt is, ott is zuhogva jött a vízáradat, áttörve legujabb és büszke biztonságot ígérő gátjainkat, védműveinket.

De mit folytassuk tovább. Hiszen még a szerencsétlen Titanic-ra is ráduplázott az Empress of Izeland, akkor, mikor minden szomorú tanúságot levontunk a Titanic katasztrófájából. Vagy legalább is azt hittük, hogy levontuk a sok és gazdag tapasztalatot.

Régi híres kereskedő-, ipari-házak, közigazdasági intézmények egymás után követik az 1913-ban csődbejutottakat. Ha végig nézünk, — mondjuk a kávéház-asztalon, — azt látjuk, hogy ez tönkrement, annál a lába alatt katasztrófálisan megingott a talaj; mindenki veszített valamit, még a pincér is

egyharmadrészt a borraivaló napi átalányból, a cigány is az összetányérolt összegekből.

Én is, te is, ő is! mindannyian egy gyékényen áruljuk a szomorúságunkat... És semmi kilátás arra, hogy belátható időközön belül javulni fog a helyzet.

*

Ime ez az 1914-ik év félévi mérlege!... Ha a másik fele is ehez hasonló lesz, akkor csináljanak ebben a szegény országban még vagy 10 tucat törvényszéket, fegyházat, mert év-végére az emberek legyilkolják egymást... hogy valamelyes főka legalább olyik ember fogára juthasson.

Spectator.

KRÓNKA.

Szökés a háremből.

Damaskustól — Bécsig.

— A Debreczeni Szemle eredeti fordítása —

Izzet pasa leányának szökése úgy tűnik fel, mint az ezeregy éjszakának egy megvalósult meséje. Lemme Abed, — így hívják Abdul Hamid exszultán egykor hatalmas emberének, Izzet pasának leányát, — Bécsbe érve, elmondta szomorú életének és izgalmas szökésének történetét.

Gyermekkorát édesanyja háremében töltötte. Örömtelen gyermekkorra volt. A háremélet titokzatossága már ekkor megborzongatta. Közben kitört a forradalom. Izzet pasának asszonyaival együtt menekülni kellett. A Rivierán telepedtek meg, de a kis Lemme Abed vajmi keveset látott a vidék csodás szépségéből, mert naphosszat a szobában kellett tartózkodnia. Ekkor érezte először a szabadság iránti hatalmas vágyat, amelyet ezután soha sem tudott magában leküzdeni. Az ablakon át lopva látta, hogy vannak asszonyok, akik fátyol nélkül, zavartalanul beszélgethetnek más asszonyokkal, — sőt férfakkal. Egyenlő akart lenni ezekkel az asszonyokkal.

Miközben Lemme Abed a szabadulás gondolatával volt eltelve, atyja titokban eljegyezte. Feleségül ígérte egyik unokaöccsének. A házassági szerződést megkötötték és Lemme Abed-t akarata ellenére vitték férjének háremébe, Damaskusba. Élete, amely eddig örömtelen volt, most valóságos pokollá lett. A keleti embernek földi paradicsom ez a titokteljes város, még is Lemme Abed azt mondja, hogy a borzalom hazája. Sehol nem bánnak olyan szigorúan a hárem asszonyaival, mint itt. Hangos szó nem üti meg a fülüket, örömben nincsen részük és kintzón mulnak a napok. Ezt a néma egyhangúságot fantasztikus borzalmak hírei zavarják meg, amelyeket más háremekben követtek el.

Lemme Abed kétségbeejtőnek találta a helyzetet. Órák hosszat ült és beszélgetést folytatott önmagával és telcirta naplóját lelkének fájdalmas panaszaiával. „Asszonyt nem lehet láncokkal tartani”, — mondja Lemme Abed, — „csak a lelkén át lehet tartani”. De ebben a lélekben csak egyetlen, nagy vágy él: a szabadság. És csak egy gondolat hevíti: a szökés!

És szívós, erős akarattal keresztül vitte tervét: megszökött. Egy tekintélyes török család két leánya, akik együtt voltak vele a háremben, az utolsó pillanatban elhatározták, hogy vele szöknek. Tervük nem volt, csak céljuk: elérni Beirutot. Cselédnek öltöztek és veszedelem nélkül eljutottak az utcára, majd

kocsin a pályaudvarra. Itt azonban megtudták, hogy az első vonat Beirutba csak sokára indul, a legközelebbi vonat Zachleba megy. Gondolkodás nélkül ültek vonatra. Reggel hatkor érkeztek meg és délig nem indul vonat Beirut felé. Ekkor már elfogta őket a félelem. Szökésüket biztosan felfedezték már és hátha a nyomukban is vannak. Lemme Abed hamar segített magán. Az egyik leányt a karjára fűzi és úgy vezeti, mintha beteg volna, a másik pedig visszavetett fátyollal ment mögöttük, mint örmény szolgálóleány. Elmentek orvost keresni. Orvos nem volt. Akkor hát mindenáron Beirutba. Találtak egy fuvarost, aki negyven frankért vállalkozott rá, hogy átviszi őket a Libanonon keresztül Beirutba. Ez a hegyi út olyanira veszedelmes, hogy utazók is csak fegyveres kíséret mellett merik megtenni.

Csak amikor nekivágtak a rengetegnek, fogta el őket rettenetes félelem. Lemme Abed hamarosan magához tért, kezében tartva revolverét, mindenre el volt szánva. Utjuk küzdelmes volt. A gyenge lovak nem bírták felvonszolni a székeret az emelkedésen. A három asszonynak le kellett szállni és gyalogszerrel a szekér után haladni. Végre hat órai utazás után megérkeztek Beirutba. A francia konzult nem találták, mert a régi már elhagyta a várost, az új meg még nem érkezett meg. Lemme Abed még mindig nem vesztette el bátorságát. A bazárba ment és európai divatos ruhákat vett számukra. A hotelban felöltözködtek és Lemme Abed nyomban kiosztotta a szerepeket. Ő maga egy antwerpeni asszony, az utitársnői pedig színésznők és együtt akarnak Alexandriába utazni.

Másnap este indult a „Leopolis“ nevű osztrák gőzös Beirutból Alexandriába. Már korán kimentek a kikötőbe és ez gyanút keltett. Már már úgy látszott, hogy elvesztek, amikor Lemme Abed bátor fellépése minden gyanút eloszlatott. A hajón bezárkóztak a kabinba és szívszorogva várták a hajó indulását. A néhány óra irtózatosságnak tűnt fel. Végre parancsszavak hangzanak és a „Leopolis“ megindult. Haifában kikötött a hajó és itt fenyegetett a legkomolyabb veszedelem. A vonat gyorsabb, mint a hajó, az útja is rövidebb, az üldözőknek elég idejük volt, hogy elérjék őket. Lemme Abed nem szólt társnőinek semmit, de aggódó gyanuval kémlelte a partot. Félelme nem volt alaptalan. Egy bárkát látott a hajó felé közeledni, amelyben megismerte az egyik kavaszt. De Lemme Abed ismét bátor elhatározásra jutott. Felkereste a kapitányt és őszintén elmondta: „Én tudom, hogy ezek Izzet pasa leányát és ennek társnőit keresik, akik szökésben vannak. Én vagyok Izzet pasa leánya és kérem oltalmát“. A kapitány kijelentette, hogy minden a bátorságtól függ, ő reá pedig teljesen számíthat. És nyomban matrózokat rendelt örökölni a kabin elé. Egyszerre csak kopogtatás hallatszik az ajtón és nyomban utána a két leány apja elcsukló hangon könyörgött nekik, hogy térjenek vissza. Lemme Abed érzéketlen maradt az apa könyörgéseire, tudta, hogy a Keleten az ilyen beszédet nem szabad a szívhez engedni. De a leányokat meghatotta az apa könyörgése. Ők visszatértek. Lemme Abed egyedül maradt a hajón.

Alexandriából Triesztbe indult a hajó. Itt felkereste Lemme Abedet az apja, a hajlott törzsű, kemény tekintetű pasa, aki előtt fél Törökország reszketett és megtérésre kérte a leányát. Lemme Abed azonban hajlíthatatlan maradt. És így érkezett meg Bécsbe, ahol a régi, szokatlanul romantikusnak tetsző osztrák jog szerint minden rabszolga szabaddá lesz, ha osztrák területre lép.

ÖREGEK HÁRMAN...

A Debreczeni Szemle számára írta FARKAS IMRE.

*Öregek, hárman, jöttek le a hegyről.
Lassan haladtak, megroskadó térddel.
Az egyik dús volt... tömjéne, myrrhája
Három királyok vagyónával ért fel.
A másik a legszebb nőt bírta nőül,
Akire csak lemosolygott az ég,
Kinek szemében szilaj szenvedélyek
Elfojtott, olthatatlan lángja ég.
Bölcs volt a harmadik... sok pergamenre
Rótt tudását föl egy élten át — — —
Öregek, hárman, jöttek le a hegyről.
Ősz volt, Hervadtak a gliciniák.*

— — — S egy koldusfiú haladt át az úton.
Valami kóbor, jókedvű bolond.
Csapzott fűrtel vállára borultak,
Feje földetlen, a ruhája rongy.
Sötét szemében vidám, dacos tűz ég,
Virág díszíti ócska hegedűjét,
Pajzánkodva, mosolyogva, szökellve,
Ment föl a hegynek. Ajkán játszi ének — —
Utána néztek irigykedve, bánan,
Hárman, a dús, a nagyszakállú vénnek.

Igyártó Sándor.

Debreczeni ember előtt nem kell Igyártó Sándor érdemeit méltatni, felesleges tüneményes kvalitásait mérseglőni. Valahányszor valami diszes méltóság megüresedett, nyomban felszínre vetődött az ő neve.

Volt már főispán-jelölt is egy ízben, polgármester-jelölt nem is egyszer. Ha zugolódunk, hogy Debreczen intellektualitásának távolról sincsenek olyan kiváló reprezentánsai, mint más, nálunknál sokkalta kisebb, szegényebb városoknak is, akkor nyomban elkezdünk a félkezünkön számolni s mikor kiböktük a hüvelyujjunkat, legelsőként elhangzott a sokszor elreclált név:

— Hát itt van Igyártó Sándor.

És bizony mondom, be is végeztük a félkezünk öt ujján a hozzá hasonlók felsorolását... Feltéve, hogy már a kis ujjunk nem maradt özvegyen.

Most rebesgették már hetek óta, hogy ő lesz a táblai elnök a nyugalomba, örök nyugovásba vonult Porubszky Jenő helyett. Egynehányan csodálkoztunk, hogy Igyártó Sándor itt a külső periferiákon még előléphet s voltak olyanok, akik azt hitték, hogy a táblai főügyészség, rangban, fizetésben egyenlő a táblai elnökséggel.

Mindez a tévedés pedig onnan eredt, mert nem tudtunk elképzelni magasabb bírói méltóságot annál, amelyet ő elfoglalt.

Ebből önként következik, hogy ha nagyobb méltóság a táblai elnökség a főügyészségnél, akkor persze, hogy Igyártó Sándort illeti, akit a debreczeni nádori méltóságra csak azért nem kandidált a civis

város lakossága, mert ilyen méltóságot nem kreált a városi s állami szervezet.

Igyártó Sándor ma ünneplik a bíróságok, előléptetése alkalmából. Az üdvözlések diszes bokré-tájába sok tisztelettel s ugyanannyi szíves szeretettel hadd tüzzük oda a mi egyetlen szál babér-águnkat is. Mert hiszen több már alig fér el a diszes csokorban.

*

— **Siketnéma-intézetünk** tartozik még a legmintaszerűbb intézményeink közé. A múlt héten bebizonyította ezt az intézet elmúlt évi bemutatott beszámolója. Az intézet 7000 koronás alapítványt rendszerezített *Domahidy* Elemér főispánunk nevére, akinek ezen intézet felvirágoztatása terén a legbokrosabb érdemei vannak s akinek nevéhez fűződik eme jótékony intézményünk országosan elismert jó híre, példátnyújtó mintaszerűsége.

*

— **Az állatvédelemmel** ugyancsak furcsán jártunk Debreczenben. Vasárnap nagy dérral-durrall megalakult az állatvédő-egylet debreczeni osztálya a városházán, hétfőn pedig ugyanazon városháza előtt dögvására agyonhajtottan hullottak el a kocsiverseny paripái. Hát ilyen az egyenlőség ebben a cudar világban. A rendőrség megbünteti azt a bepálírozott kocsist, aki üti a lovait, ellenben a kocsi- és egyéb versenyeken diadalkapuk alatt verik dögvására szegény lovak szegény párját. Olyanformán megy nálunk ez a dolog, mint Amerikában, a közsabadások virágos kertjében, ahol a párbaj miatt elítéltek szíves fogadtatásra találhatnak, ellenben a Nagy Jánosokat, akik aféle „parasztpárbajokban” meglekeli a Kis Jánosok koponyáját, azokat nem fogadja be az amerikai hatóság, hanem vissza küldi, — bár nagyon udvariásan, oda, ahonnan jöttek.

*

(!) **A Homokkertiek** villamos vasutat kérnek, amit valószínűleg rövidesen meg is fognak kapni, mert ezt nemcsak a külsőségek lakosainak az érdeke kívánja így, hanem a mi mintaszerű helyi vasúttársaságunk üzleti érdeke is. A vasut ugyanis éppen olyan jó üzletet fog ezzel a vonattal csinálni, ha kiépített, mint a Csapó-utcai vonattal. Ami a Széchenyi-utcai szárnyvonal kiépítését illeti, ez úgy sem olyan sürgős s akkor inkább a Miklós-utcai vonal kínálkozik inkább figyelemre. Szóval mi sem áll annak útjában, hogy a terjeszkedési program a Homokkertiek javára megváltoztassék.

*

× **Az analfabéta tanfolyamok** eredményeiről nagy gyönyörűséggel számolhatunk be itt Debreczenben. A most véget ért 5-ik tanfolyam pompás eredményének eleven babéraiból nagy rész illeti meg a debreczeni 7-ik huszárezred parancsnokságát is, amelynek tagjai alkalmat nyújtottak arra, hogy a debreczeni huszárezred irni-olvasni nem tudó tagjai letehessék a vizsgát. Ezek az igazán szociális intézmények minden üres frázisu handa-bandázásnál többet érnek s arról tesznek bizonyosságot, hogy társadalmi uton sok mindent elérhetünk.

*

= **A vízdi.** A debreczeni vízvezeték üze me csak nehezen akar megindulni. Nagy zavart csinált az üzem fokozatos módon való megindulásának az a vaklárma, mely megfertőzöttnek minősítette a vízvezeték vizét. E miatt a vízdiak szedése is elmaradt. Most azután visszamenőleg, pontos lemérések nélkül

akarják ezeket a vízdiakat beszédni, ami a lakosság-nál bizonyosan nem fog kellemes emóciókat kelteni, annyival is inkább, mert a legtöbb helyen van ugyan vízvezeték és lesz most már vízdiifizetés is, csak éppen víz nincs.

(!!) **Tudnivaló a debreczeni lóversenyre.** A deb-

*

reczeni lóversenyek folyó hó 28-án és 29-én Péter és Pál napján lesznek a lóversenyterén. A verseny iránt az egész országban nagy az érdeklődés és előreláthatólag ez évben a mezőnyök még a tavaszi szép mezőnyöknél is nagyobbak lesznek. A versenyek mindennap délután fél 3 órakor kezdődnek. Pályajegyek Békés Lajos fő-téri férfitáncosüzletében már most előjegyezhetők és 19-től kezdve kiválthatók. A versenyterén ez évben a totalizátor mellett még külön bookmaker iroda is működni fog. Horner Arthur bookmaker cég, kinek ez évben nyílt meg debreczeni fiókja a versenyterén is fog működni. A bookmaker ringbe külön beléptidij lesz naponta 3 korona. A bérkocsi díjak a régié maradtak, erről a fálragaszok részletes tájékoztatást nyújtanak. A villamos vasut külön vonatai délután 1 órától a Bikaszállótól közlekednek. Minden bővebb tájékoztatást nyújt Loránt József iutkár. (Piac-utca 16., Alföldi takarékp. palota. Telefon sz. 880.)

*

(†) **Nincs holt szezon.** Sőt! Köröskörül szenzációk robbannak, zúg, rohan, vágat, örvénylik és keveredik a zürzavaros élet, a vitágbéke feszültsége örökké háborus kitörésétől reszket, politikai harcok szenvedélye viharzik, gyilkosok gyilkolnak, bírók ítélnék, a pénz tobzódik, a nyomor enni kér és közben csöndesen, lassan száll a hír: lakatlan helyen, szibériai őserdőben egy régen elpusztult léghajó roncsaira bukkantak. Biztos jelek vannak, amelyekről megállapítható: az elpusztult léghajó világhírű néhai francia sarkutazó volt, a rejtélyes Akdrée, aki utra kelt a lebegő gömbbel az északi sark felé. Utra kelt, soha többé vissza nem tért és elveszett mögötte minden nyom. A tudós vita már kezdődik a szibériai léghajóroncs fölött. Nordenskjöld tanár lehetetlennek tartja, hogy Andréé nyomát jelzi a roncs, mert a hely, ahol a roncsot találták, egészen távol esik attól, ahol Andréé fölszállt a Spitzbergákon. És erre majd jönnek a válaszok, azután megint a viszonválaszok és ellenválaszok, az Andréé-est újra belezúg egy kissé az élet dübörgésébe. Közben pedig a csöndes szibériai erdőben fekszik a roncs, amely szálló gömb ki tudja mióta hever roncsként vagy nem Andréét — de valakit vitt, embert, nagy és távoli célok felé. Semmi köze nem volt e cél-nak a mindennapi és ostoba zenebonájához és még sem lehetett elérni: a szálló gömb volt valamikor és — Andréét a szibériai erdőn és ember talán soha meg nem tudja, hova lett belőle, aki indult távoli célja felé. Szimbolum ez a szibériai roncs és akármennyire nem a tények, hanem csak hangulatom fantáziája teremti meg a kapcsolatot, ellenállhatatlanul érzem mégis: szimboluma eltűnt emberével ez a törött léghajó mindannyiunk törekvésének, akik sarki célok felé szeretnének száguldani és menekülni az értelmetlen emberi élet piszkosan örvénylő, iszapos árából.

*

— **Bookmaker iroda Debreczenben.** A 23 év óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő Horner budapesti cég fiókirodát nyitott városunkban. A bookmaker irodahelyisége Piac-utca 41. szám alatt, a Lusztig-féle házban van s működését már megkezdte. Elfogad az összes bel- és külföldi versenyekre startfogadásokat és a főbb versenyekre előnyös fix fogadásokat. Halmozott fogadások köthetők, Double és

Triple eventek stb. A házagpótló intézmény élén Horner Arthur áll, aki kiváló szakember s emellett teljes garanciát nyújt a vállalat elsőrangúsága mellett a debreczeni sportbarátoknak. — Telefon 10—11.

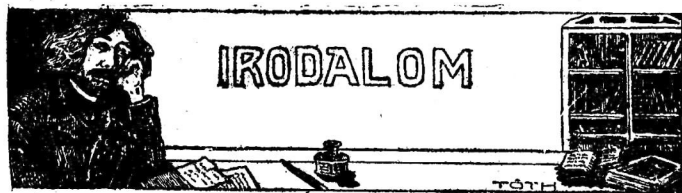
*

Janatka Alajos kereskedelmi és műkertészeti telepe a Szoboszlói-úton. (Virágüzlete Debreczen, Piac-u. 59. sz. Telefon 8—44. Telefon-telep 10—46.)

A rosszaságot megbocsájtani: sokszor könnyelműség; a jóssággal visszaélni: mindig aljasság.

*

Ne higgy senki jószágában, amíg a rosszaságát nem ismered.

A Csokonai-kör elmúlt éve.

(Kulturpalota Debreczenben.)

Az elmúlt vasárnap, virágos június napsütéses ünnepnapján tartotta évi beszámolóját a debreczeni Csokonai-kör, városunk egyetlen irodalmi egyesülete, a dr. Tüdös János alelnök vezetése alatt lefolyt közgyűlésen.

Az idén nem volt olyan nagy az érdeklődés az irodalmi tekintetben nagyjelentőségű közgyűlési nap iránt, mint az elmúlt években s a Csokonai-kör sem számolhatott be olyan fényes sikerekről, mint a multakban.

Hiába, az elmúlt esztendő nyomoruságos gazdasági viszonyai s a nagyon sivár, javulás nélküli jelen rányomta jellegzetes, szintelen bélyegét irodalmi közállapotunkra s a Csokonai-kör mult évi működésére is.

Egyetlen vigasztaló csak az, hogy a felolvasó-ülések még soha sem sikerültek olyan pompásan, mint amióta a vármegyeháza dísztermében rendeztetnek. Egyébként az évi jelentésnek alig volt feltűnőbb mondanivalója, még az irodalmi pályázatok eredménye sem állott arányban az elmúlt évek szép sikereivel.

Szomorú megállapítást nyert, hogy a közművelődési palota nagyfontosságú ügye még mindig nem ért meg Debreczen számára. Ez irányban hoztak is a közgyűlésen a minden kulturális mozgalom vezérfőnökének, Márk Endre udvari tanácsosnak, indítványára holmi sürgető határozatot. De hát első-, másod- és harmadsorban is pénz kellene a terv kivételéhez.

Nemcsak Géressy Kálmán helyett elnökölt dr. Tüdös alelnök, hanem Szávay Gyula főtitkár helyett is dr. Kardos Albert szerkesztette az évi jelentést, még pedig az ő országos írói reputációjához méltóan. Végül a választásokat ejtették meg. Jobbára a régi számvizsgálók és választmányi tagok választattak meg, új számvizsgáló Mihailovits Jenő, friss választmányi tag Czipott György és dr. Gáll Zoltán lettek. A választás mondhatni egyhangú volt.

*

— **Felvidéki históriák.** Tarczai György mai írónk közt egyik legkiválóbb művelője a történelmi novellának. Egészen új, eddig fel nem dolgozott körét találta meg multunknak: a felvidéki városok polgárságának életét a régmúlt időkben, ezt a kort kitűnően ismeri, érzéseit át tudja érezni, összeütközéseit meg tudja érteni, hangulatát meg tudja eleveníteni. Most megjelent novella-gyűjteménye, melyet Radó Antal kitűnő vállalata, a Magyar Könyvtár adott ki Felvidéki históriák címmel, mind ebből a körből mutatja be a kassai, bártfai, szepességi polgárok életét: Nagy Lajos, Mátyás király, Bethlen Gábor, I. Rákóczi Ferenc korában, felvonultatja a régi városi magisztrátusokat, a népek mestereit és ifjuságát, a halvány, értelmes, tiszta polgárnőket s vonzó, kedves, érdekes történeteket sző életükből. Hét ilyen novella van a füzetben, melyet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adott ki; ára 30 fillér.

(!) **Monsieur Parent.** A modern irodalom Boccaccio-jának, Maupassantnak egy nálunk eddig teljesen ismeretlen hosszabb novellája jelent meg most magyar fordításban: a Monsieur Parent című elbeszélés, a nagy francia író legfinomabb, legmélyebb és legemberibb dolgainak egyike, egy rendkívül érdekesen, az emberi lélekbe belevilágítóan megírt történet, egy becsületes, derék ember tragédiájáról, akit megcsalt a felesége s a fiát is elrabolta tőle, hogy soha ne tudja, csakugyan az ő fia-e, vagy másé. A novellát Benedek Marcel fordította igen szépen s a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 60 fillér.

(?) **A Csongor és Tünde új kiadása.** Vörösmarty szellemének ragyogóan bájos remeke, a Csongor és Tünde, irodalmunknak e legtöbb szépségben tündöklő ékszere, új olcsó kiadásban jelent meg Radó Antal nagy szeretettel és hozzáértéssel szerkesztett vállalatában, a Magyar Könyvtárban. Öröndetes esemény ez, mert e kiadásban előreláthatólag még jobban el fog terjedni ez az elragadó, halhatatlan szépségű mű, amelyet még mindig nem ismernek eléggé, holott legtisztább és legbecsesebb szellemi értékeink közé tartozik. A füzetet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 60 fillér.

Egy asszony ájul egy új kalap kedvéért... Kövezzük meg és az a politikus vesse rá az első követ, aki nem ájulna al szívesen egy képviselői mandátum kedvéért.

*

Ha modern nevelése volna a birkának, akkor hősegről panaszkodnék, mikor a nyírás ideje közeledik.

*

A farkas olykor mégis csak élesszeműnek nevezi azt, aki megismerte a báránnyal; a szamár azonban mindig indiszkréten tartja azt, aki megismerte az oroszlan bőré alatt.

*

Birkák közt számárá a tekintély és ebé a hatalom.

Pályázati hirdetmény.

A debreceni kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága pályázatot hirdet: lemondás folytán megüresedett, az orvosi illetményszabályzat IV. fizetési osztályába sorozott évi 2600 kor. kezdő fizetéssel és évi 286 kor. fuvardíjjal, valamint 4 évenként 4 ízben elérhető 300—300 kor. korpótlékkal és a jóváhagyás alatt álló szabályzat értelmében nyugdíjjogosultsággal járó, debreczeni székhellyel **2 kerületi kezelő orvosi;**

egy halálozás folytán megüresedett évi 4800 kor. kezdő fizetés és 1280 kor. lakbérrel javadalmazott **ügyvezető-igazgatói;**

esetleges előléptetés folytán megüresedhet 2600 kor. kezdő fizetés és 800 kor. lakbérrel javadalmazott 1 fogalmazói és egy 1600 kor. kezdő fizetés és 640 kor. lakbérrel javadalmazott I-ső osztályu kezelőtiszt; — egy 1100 kor. kezdő fizetés és 480 kor. lakbérrel javadalmazott II. oszt. kezelőtiszt; egy 800 kor. kezdő fizetés és 400 kor. lakbérrel javadalmazott III. oszt. kezelőtiszt;

1 lemondás folytán megüresedett évi 600 kor. kezdő fizetés, 320 kor. lakbér és 130 kor. ruhaátalány-nyal javadalmazott **hivatalsszolgái**;

1 évi 600 kor. kezdő fizetés, 320 kor. lakbér és 130 kor. ruhaátalány-nyal javadalmazott rendelő intézeti **ápolónői állásra**; végül

1 lemondás folytán megüresedett évi 350 kor. javadalmazással járó Debreczenben V-ik kerületi székhelyel bíró **szülésznői állásra**.

Az orvosi állásra pályázni óhajtok az 1907. évi XIX t. c. 110. §-ában előirt minősítésen kívül ezen állásra való képesítésüket a megfelelő okmányokkal és szolgálati bizonyítványokkal kötelesek igazolni. A megválasztott orvosok kötelesek lesznek a többi pénztári orvosokra nézve fennálló szolgálati, fegyelmi és illetmény-szabályzatokat magukra vonatkozólag kötelezőnek elismerni és ezek alapján a pénztárral szerződést kötve állásukat azonnal elfoglalni.

Az ügyvezető-igazgatói, valamint az esetleg megüresedendő fogalmazói I., II. és III. oszt. kezelőtiszt állásokra pályázni óhajtok életkorukat, magyar állampolgárságukat, eddigi állásuk igazoló okmányait, továbbá a pénztár főorvosának, vagy hatósági orvosnak bizonyítványát arról, hogy a pályázó teljesen **egészséges**, a pályázati kérvényükhöz csatolni kötelesek.

A szülésznői állásra és rendelőintézeti ápolónői állásra pályázni óhajtok pedig a fentemlítettek kivül ezen állásukra vonatkozó képesítésüket is igazolni tartoznak. Megjegyeztetik, hogy a pénztár szolgálatába csak teljes koru, de 40 évnél nem idősebb egyének alkalmazhatók. A választás egy évi próbaidőre szól, a próbaidő alatt a szolgálati viszony a megválasztott tisztviselővel szemben 3 havi, szolga és ápolónővel szemben minden kártalanítás nélkül két heti felmondással mindkét fél részéről megszüntethető. Az állásokat a pénztár igazósága választás utján tölti be.

Előnyben részesíttetnek azok, akik pénztárunknál vagy más társ-pénztárnál eltöltött sikeres szolgálatukat igazolni tudják.

A megválasztandó tisztviselők, szolga és ápolónők a pénztárnak mindenkor érvényében levő szolgálati, fegyelmi és illetmény szabályzatát magukra nézve kötelezőnek elismerni tartoznak.

Ha a megválasztott esetleg nem magyarul tudó állampolgár csőd vagy gondnokság alatt áll. nyereségvágyból elkövetett vétség vagy büntetés miatt jogerős bírói ítélettel elmarasztaltatott, továbbá hivatalvesztésre vagy politikai jogainak felfüggesztésére szóló ítélet hatálya alatt áll, ezen esetek fennforgása az alkalmazást semmissé teszi s a netán tévesen alkalmazott a pénztárral szemben a szolgálati viszony azonnali megszüntetéséből kifolyólag semmiféle igényt nem emelhet.

A pályázati kérvények sajátkezűleg írva és aláírva a pénztár igazgatóságához címezve, **1914. évi június 24-ig adandók be.**

A megválasztottak kötelesek állásaikat azonnal elfoglalni.

Debreczen, 1914. év június hó 4-én tartott igazgatósági ülésből.

Handler Gyula, sk.,
h.-igazgató,

Dózsa György sk.,
elnök.

APOLLO

MOZGÓSZÍNHÁZ.

Szombaton és vasárnap
Előadások kezdete 3., 5., 7. és 9 órákor

Pintér Imre és Parlagi Kornelia vendégjátékával

A posti cselédek.

Uj operettszkecs 8 részben, ének és táncokkal

Minden mozi-szkecs után

Művészt

budapesti ujdonságokkal

3 és 5 órákor félhelyárak!

1031—1914. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V/V. 437/1—1914. számú végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint Általános forgalmi bank rt. részére lakostól 469 korona tőke, ennek 1914. év febr. hó 26. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 99 kor. 77 fill. perköltség erejéig 1914. évi május hó 9-én biróilag lefoglalt és 1162 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1914. évi június hó 23-án, délelőtt 1/2 12 órákor kezdetét veendő és Debreczenben, Késes-u. 32. szám alatt és folytatva Piac-utca 70. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1914. évi június hó 8-án.

Lőrincz Endre, bírói kiküldött.

895—1914. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Általános Forgalmi Bank végrehajtónak végrehajtást szenvedő elleni 141 kor. 50 fill. tőke, ennek 1914. év február hó 20. napjától járó 6% kamata és eddig összesen 98 K 74 f. perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbírósnak 1914/V—III. 515 sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1914. évi máj. hó 14-én biróilan felülfoglalt és 2788 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatok követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek, Debreczenben, Piac-u. 77. és folyt Verbőczy-utca 12. szám alatt leendő megtartására 1914. évi június hó 22. napjának d. e. 11 óráját tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, amennyiben időközben részfizetés történt, annak betudásával, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1914 június hó 1.

Gáll Vilmos,

kir. bírósági végrehajtó.

1046—1914. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Nagy István debreczeni ügyvéd által képviselt Frank József végrehajtónak 432 korona tőke, ennek 1911. év január hó 1. napjától járó 5% kamata és eddig összesen 128 korona perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbírósnak 1914/V—II. 245. számú kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1914. évi március hó 18-án biróilag lefoglalt és 4215 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatok követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek, Debreczenben, Zápolya-utca 6—8. szám alatt leendő megtartására 1914. évi június hó 25. napjának délelőtt 10 óráját tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingó-

Villamos **soványító**-kurák

ságok, amennyiben időközben részfizetés történt, annak betudásával, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1914 június hó 4-én.

Gáll Vilmos, kir. bir. végrehajtó.

1161—1914. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1914. V. VI. 364/3. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Országos Monográfia r.-t. részére debreczeni lakostól 92 korona tőke, ennek 1912. év január hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 48 korona 56 fillér perköltség erejéig 1914. évi április hó 27-én biróilag felülfoglalt és 650 koronára becsült írógép és pénzzsekrény ingóságok 1914. évi június hó 23-án, délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Csapó-utca 1. sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1914. évi május hó 27-én.

Oláh Géza,
birói kiküldött.

1148—1914. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1914. V. VI. 113/3. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Dr. Nagy Ferenc részére debreczeni lakostól 28 korona tőke, ennek 1913. év május hó 21. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 39 kor. 04 fillér perköltség erejéig 1914. évi február hó 3-án biróilag felülfoglalt és 1070 koronára becsült pénzzsekrény, írógép, butorok és egyéb ingóságok 1914. évi június hó 23-án, délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Verbőczy-utca 2—4. sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1914. évi május hó 21-én.

Oláh Géza,
birói kiküldött.

(degrassator) megkezdődtek. Előjegyzéseket elfogad a Simonffy-utcai VIZGYÓGYINTÉZET.

Prospektus.

Telefon 12—64.

A VIZGYÓGYINTÉZETBEN MINDENFÉLE KURÁK ALKALMAZTATNAK.

Vendéglős és kávé urak figyelmébe!

Allandó nagy raktár áll rendelkezésükre nálam **Reserve, Casinó, Talizmán és Törley** pezsgőkből.

Lindenfeld J. Jenő

fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében

Pénzügyi palota.

Telefon 79. szám.

GAMBRINUS

..... SÖRCSARNOK ÉS ÉTTEREM

DEBRECZEN, PIAC-U. 28.

..... A VÁROSI BÉR-PALOTÁBAN

A mai kor igényeinek a legdiszesebben modern, világvárosi berendezéssel. Utcai pálmakert a passagében. Pálholy rendszer. Nagy gondnal kezelt konyha. Zona rendszerint villasreggeli különlegességek. Speciális délutáni uzsonnák. Meleg konyha éjjel. Havi étkezések a legmészebb áron. Két fő kőbányai sörök. Pilseni ösforrás (Urquelle). Müncheni Paulauer sör. American-bar rendszerű italkimérés. Különleges likőrök poharank nti kimérése. Saját szőlőtelepemen termelt borok kimérése. Tokaji szőlőmön termelt boraim kimérése. Előzekény kiszolgálásról gondoskodom és kérem a nagyérdemű közönséget, hogy eddigi kegyes pártfogásukat ezen új vállalatomnál is fenntartani szíveskedjenek.

MÁRKUS JENŐ vendéglős.

FIGYELEM!

LANTOS CSIPKEÁRUHÁZÁBAN SAS-U. 4.

Tiszta selyem harisnya minden színben párja . . . 3 korona 50 fillér.

Werner Sándor üzlete előkelő uri divatcikkék forása!

Szolid, szabott árak!

Piac-u. 55.

DEBRECZENBEN, Hungária-kávéház mellett.

Állandó nagy raktár: bel- és külföldi divatos kalapokban, kitűnő minőségű fehérneműekben, valamint szebbnél szebb nyakkendő-ujdonságok és minden más férfidivatcikkék nagy választékban.